

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ Γ. ΚΑΨΩΜΕΝΟΣ

**Ο ΣΟΛΩΜΟΣ
ΚΑΙ
Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ**

Ερμηνευτική Μελέτη

ΑΘΗΝΑ 1998

*Σολωμός Διονύσιος (1798 - 1857)
Προσωπογραφία φιλοτεχνημένη μετά το θάνατό του. Μουσείο Μπενάκη*

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ πρωτοβουλιών που ανέλαβε η Βουλή των Ελλήνων προκειμένου να τιμήσει τη διακοσιοστή επέτειο από το μαρτυρικό θάνατο του Ρήγα Φεραίου - Βελεστινλή και τη γέννηση του εθνικού μας ποιητή Διονυσίου Σολωμού.

Διακόσια χρόνια μετά τη γέννηση του Διονυσίου Σολωμού, όλοι αναγνωρίζουμε ότι το αποσπασματικό του έργο, αυτά τα «λάμποντα μόνον συντρίμματα των αιθερίων κόσμων», τα «ερείπια φανταστικών ναών και τα λείψανα μαγικών παλατιών», σύμφωνα με την επιτυχή αποτίμηση που επιχείρησε ο Κωστής Παλαμάς στα 1898, εξακολουθεί να συγκινεί τον ελληνικό λαό, αλλά και να γοητεύει με το λογοτεχνικό του μυστήριο τους ερευνητές της νεοελληνικής γραμματείας σε όλο τον κόσμο.

Όμως το ερώτημα παραμένει: Τι αντιπροσωπεύει για μας σήμερα ο Σολωμός; Ποια σχέση και ποια συμβολή μπορεί να έχει αυτός ο «ιταλοθρεμμένος» ποιητής και εμβριθής μελετητής της γερμανικής ιδεαλιστικής φιλοσοφίας και ρομαντικής ποίησης, με την ελληνική παράδοση και τον ελληνικό πολιτισμό; Ο Σολωμός, ως ένας πρωτοπόρος διανοούμενος του καιρού του, είχε την ικανότητα να διακρίνει τα στοιχεία εκείνα που αποτελούσαν τα θεμέλια της πνευματικής μας παράδοσης· να τα συνθέτει σε ένα ενιαίο και συνεκτικό σύστημα που να αναδεικνύει τη διαχρονική τους αξία και την επικαιρότητά τους, ώστε να μπορούν να λειτουργήσουν ως σύγχρονες αξίες για το παρόν και το μέλλον. Έτσι διαμόρφωσε, με στοιχεία της δικής μας παράδοσης, τα πρότυπα και το βασικό προσανατολισμό της νεοελληνικής παιδείας.

Στην παρούσα ιστορική συγκυρία, η αναζήτηση διαχρονικών

αξιών αποκτά ζωτική σημασία, καθώς βρισκόμαστε στο κατώφλι του εικοστού πρώτου αιώνα, μέσα σε μια διαδικασία παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, διεθνοποίησης της κοινωνίας και πολιτισμικής όσμωσης. Η συγκυρία αυτή επιβάλλει σε όλους τους λαούς να στραφούν προς τις πολιτισμικές τους πηγές για να επιτύχουν την πολιτισμική τους αυτογνωσία. Πολιτισμική αυτογνωσία για τον σύγχρονο Ελληνισμό σημαίνει να εντοπίσουμε τα θεμελιώδη στοιχεία της πολιτισμικής μας παράδοσης, να αναδείξουμε την ελληνική συνεισφορά στην παγκόσμια διαλεκτική των αξιών και να επιλέξουμε τα ξένα πολιτισμικά πρότυπα που είναι συμβατά με τη νεοελληνική κουλτούρα.

Το αίτημα της πολιτισμικής αυτογνωσίας ορίζει την επικαιρότητα του Σολωμού και την αξία του για μας σήμερα. Το έργο του αποτυπώνει την επίμοχθη πορεία του ποιητή προς τις πηγές της πνευματικής μας παράδοσης. Και αποτελεί γι' αυτό σημαντική σπουδή αυτοσυνειδησίας.

Οκτώβριος 1998

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΡ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ